

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in cenzura
sprejema upravištvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izven-
redne in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "
V upravištvo prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70 "
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 141.

V Ljubljani, v soboto 22. junija 1901.

Letnik XXIX.

Smotri liberalizma.

Sinočnji „Narod“ je z veseljem prinesel brzojavko: „Madrid 21. junija. V Rondi so se pri jubilejski procesiji zgodili velikanski izgrede. Ljudstvo je duhovščino napadlo in bombardovalo vojaštvo s kamni. V Braganci na Portugalskem so demonstrantje razgnali procesijo in na škofa metali kamenje.“ Take notice so seveda navadno nekoliko pobarvane z lastnimi željami dotičnega židovskega poročevalca. A vendar je v njih izražen ves smoter liberalizma.

Ista komedija povsod! Španija je bila cvetoča, mogočna država, dokler je bila katoliška. A že celo stoletje ruje v njej framaonski liberalizem, hujska zoper cerkev, peha državo v ogromne dolgove in dela revolucije. Sedaj pa, ko se kažejo vspehi liberalnega gospodarstva, pridejo isti frama-soni in dolže cerkev, da je ona kriva izgubljenih vojska in državnih dolgov. Da bi ljudska jeza ne vrgla liberalne gospode s sedežev, razburjajo ljudstvo in napeljujejo ljudski srd na nedolžne samostane in kongregacije. Kakor je v Ljubljani liberalna stranka ob drugem katoliškem shodu nabrala pijano druhal, da je demonstrirala in upila, tako „delujejo“ liberalci na Španskem — za blagor naroda.

Tudi na Portugalskem so z različnimi demonstracijami delali škandale in grozili, da prej ne dadó miru, dokler se redovi ne iztirajo iz dežele. Pri nas opravlja rabeljsko delo „Slov. Narod“. Tu se pravi: kdor ni brezpogojen liberalce, tega javno strigamo. Na Španskem in Portugalskem pa pravijo sedaj: Toliko časa kravaliramo, dokler se nam ne ugodí.

Liberalizem je res vseskozi hinavski in zločinski. Le primerjajmo nekaj liberalnih sklepov! Liberalizem ima kot glavni postulat družabno in politično svobodo. Dobro! Svoboda je ravno tisti element, ki ga potrebuje cerkev, da se razvija! A takoj se pokaže liberalni hinavec: Svoboda je le za žide in framasone, svoboda je dalje le za liberalne

in za kapitalistične družbe, a za cerkev pa ne.

Na Francoskem je senat ravnokar odobril § 13. kongregacijskega zakona, ki določa, da je treba za avtorizacijo vsake kongregacije posebnega zakona, nasproti pa sme vlada vsako kongregacijo kar upravnim potom razpustiti. Ali ni to krivično in naravnost nesramno? Kdo ima določati, ali je kaka kongregacija dopustna ali ne, ako ne cerkvena oblast? Država pa si prisvaja vse oblasti na cerkvenopolitičnem polju, do katerih nobene pravice nima. S tem zakonom se dá framasonom popolna oblast, da delajo z redovi kakor hočejo, da jim ropajo imetje in jih tirajo iz dežele.

Taki so smotri liberalizma povsod: Najprej se naredi na podlagi „svobode“ kapitalistična družba, ki izsesa ljudstvo in vzame cerkvi vso oblast zlasti v šoli. Ko je ljudstvo revno in demoralizirano, pa gredo isti ljudje in kažejo na par cerkvenih travnikov in njiv in na nekaj ustanovljenih maš ter vpijejo: To je ljudstvu ugrabljeno, to je treba konfiscirati, da se ljudska bremena olajšajo! Kakoršni so ljudje, tako se sedaj dalje godi. Ako so ljudje pametni, tedaj se spravijo nad liberalno buržoazijo, jo porazijo ter s pravičnimi zakoni urede narodno gospodarstvo. Če so pa od liber. časopisja izprijeni, tedaj se dajo nanušjati, da pobijajo šipe po samostanih, polagajo dinamit v cerkve in kamenjajo svoje škofe.

Na tem razpotju je sedaj Evropa in smo tudi mi. Ker je poleg poštenih in pametnih ljudi tudi mnogo barab, je težko povedati, katera stran bo zmagala v tem — kulturnem boju.

Kranjske lokalne železnice.

(Govor posl. Viljema Pfeiffer v drž. zboru dne 10. junija 1901.)

Visoka zbornica! Ne izpolnil bi vestno svoje poslaniške dolžnosti, ako ne bi kot zastopnik dežele kranjske oziroma dolenskih kmečkih občin z nekaterimi besedami podprl predlogov in izvajanj kranjskih poslancev, ki so v odseku in plenumu zahtevali, da se

prične z zgradbo nekaterih za kranjsko deželo izredno važnih železnic, posebno danes omenjene dovršitve dolenskih železnic. Naj mi bo dovoljeno, v naglici se dotakniti nekaterih momentov današnje razprave.

Z ozirom na vprašanje o podaljšanju dolenskih železnic so bile v tej visoki zbornici že večkrat sprejete resolucije in izročene visoki vladi, in še v zadnjem času, v seji dne 15. marca letos, sem vložil resolucijo, tičečo se nadaljevanja te železnice.

Žal te resolucije dosedaj še niso pripomogle, da bi se vsprejel ta železniški načrt v vladno predlogo glede lokalnih železnic, ki jih je zagotoviti v letu 1901, marveč so imele le ta učinek, da se v odsekovem poročilu priporoča ta projekt tudi le v obliki resolucije.

Akoravno pa se je od l. 1894 zagotovilo številne železniške proge, in sicer z zakonom o lokalnih železnicah v letu

1894	16	železnic s 565 km dolžine,
1895	16	„ „ 607 „ „
1896	22	„ „ 488 „ „
1898	27	„ „ 821 „ „

in 1901 — to je s predlogo, ki je danes v razpravi, 18 železnic s 605 km dolžine, se vendar v vseh teh zakonskih načrtih ni prav nič oziralo na mojo domovino.

Visoki zbornici je znano, da se je dolgo let moralo ponavljati zahteve glede gradnje dolenskih železnic in še le v l. 1890 se je zagotovil le del tega projekta, seveda ne kot zvezna železnica na hrvatsko-dalmatinske proge, kakor smo jaz in interesentje pričakovali, marveč le kot kratka železnica Ljubljana-Novomesto-Straža-Kočevo, mejtem ko se je prezrlo okraje Črnaomelj, Metlika, takozvano Belokranjsko.

Da postanejo tudi ti okraji deležni blagodata modernega prometnega sredstva, je deželni zbor kranjski resno jel misliti na nadaljevanje dolenskih železnic ter je v pokritje stroškov za prvi projekt, troškovnik in dr. dovolil znaten znesek iz deželnih sredstev.

Tudi državno zastopstvo se je pečalo s tem vprašanjem in je opetovano priznalo

potrebo dograditve te železnice; poleg tega je kranjski dež. odbor v posebni peticiji na to visoko zbornico dne 3. m. m. prosil za uresničenje tega projekta.

Vsled tega ne bom ponavljal, kar smo jaz in drugi zastopniki moje domovine izvajali pri enakih predlogih in prošnjah, naglašati hočem le, da je vlada v svojih motivih glede koncesioniranja dolenskih železnic v l. 1890 sama priznala njihov prometno-politiški, državnoskupni in strateški pomen.

Od tedaj so pretekla dragocena leta, v mnogih železniških načrtih od l. 1894 se ni našlo mesta za mojo domovino. Mesto tega smo morali v svojo največjo žalost čuti celo iz ust g. železniškega ministra v želez. odseku besede, da vprašanje o podaljšanju dolenskih železnic še ni zrelo za konečno odločitev.

Tako je zopet potisnjen v ozadje ta projekt, po katerem tako iskreno hrepeni dobro, delavno ljudstvo; jednaka usoda je odločena ostalim železniškim progam moje domovine, ker sledeči železniški projekti niso našli milosti ne pri vladi in ne v odseku, in sicer: od Kranja v Trzbič, od Trebnja v Trzbiče s stransko progo k premogovniku v Št. Janžu, od Polzele h kaki postaji lokalne železnice Ljubljana-Kamnik s stransko progo od Rečice v Gornji grad, vipavska železnica kot nadaljevanje sedaj gradeče se lokalne železnice Gorica-Ajdovščina od Ajdovščine do postaje Postojna ali Logatec južne železnice, ali de postaje Vrhnika lokalne železnice Ljubljana-Vrhnika, železnica od projektirane postaje Sv. Lucija bohinjske železnice preko Idrije skozi poljansko dolino v Škofjo Loko.

To nas posebno iznenadja glede železniških projektov Kranj-Trzbič in Trebnje-Trzbiče-Št. Janž, ker so ti, kolikor sem poučen, popolno dozoreli za izvršitev, in so se dežela Kranjska kakor tudi interesentje izjavili, da so voljni prispevati znatne doneske, 340.000 oziroma 200.000 K. (Prav dobro!)

Ti dve železnici bi znatno zboljšali prometne razmere državne železnice Ljubljana-

LISTEK.

Hudi udarci za „klerikalce“.

Naši liberalci stradajo. To že samo po sebi sila žalostno dejstvo zdeti se nam mora še veliko huje, ako pomislimo, da jim niti pomagati ni moči. Ako bi po vsej deželi kranjski in še daleč preko njenih mej napravili zbirke za stradajoče naše liberalce, bi jim to prav nič ne pomagalo. Ako bi se sestavil poseben odbor v pomoč našim stradajočim liberalcem, bi jim tudi to ne pomagalo prav čisto nič. Ta lakota naših liberalcev je v resnici nepremagljiva, kakor jo imenuje Prešeren.

Čudno se ti bode morda zdelo, dragi bravec, da bereš to najnovejšo vest o stradajočih liberalcih v listku in ne med dnevnimi vestmi, kjer bi je preje pričakoval, seveda opremljeno z nekaterimi usmiljenjem vzbujajočimi stavki. Le dalje beri in takoj bodeš razumel.

Ljudje očitajo drugim take napake, katerih sami nimajo. V sinočnji številki »Rodoljuba« očitajo liberalci tistim, o katerih domnevajo, da utegnejo nastopiti pri deželnozborski volitvi kot kandidatje katoliško-narodne stranke grozno napako, namreč da znajo jesti in piti. To očitajo liberalci do-

tičnikom z veliko jezo v posebnem uvodnem članku, katerega napis »Pazi kmet!« še posebej vabi kmete, naj berejo članek. V očeh liberalcev je torej jesti in piti velika napaka. Iz tega liberalnega očitanja da se torej sklepati, da liberalci niti ne jedo niti ne pijejo.

»Umetniki« v stradanju, kakor Succii in drugi, trpijo samo lakoto, naši liberalci pa tudi žejo. Ako bode naš kmet torej hotel, da naj deželni zbor pridno strada, potem bode volil vanj liberalce. Deželni zbor naš pa bode potem postal sloveč po vsem svetu. Učenjaki bodejo naše liberalce prihajali potem v deželni zbor opazovat, ter bodo ugibali, od česa ti ljudje žive in se rede. Morda velja o njih Prešernov izrek: »Izdihljaji, solze so jih redile«. Človek bi skoro na tako misel prišel, kedar bere, kako javkajo in tarnajo po »Rodoljubu«, da naj kmetje nikari, nikari ne volijo »klerikalce«.

Toda kdor pogleda naše liberalce, prepričal se bode na prvi pogled, da morejo misliti le na duševno stradanje, ako mislijo, da stradajo. In tu utegnejo imeti prav.

Odkrito pa moramo povedati, da nimamo nič proti temu, ako liberalci še naprej tako napadajo nas »klerikalce«. Razo- deti jim hočemo celo veliko tajnost, katere dosedaj še nismo izdali nikomur. V posesti te tajnosti podajo naj se liberalci za mirnim

srcem v volivni boj, ker izredno jim bode pomagala. Ne rečemo, da nas bodejo ljudje, kadar jim liberalci povejo to tajnost, kar na mestu pobili, kar bi bilo liberalcem še najbolj povšeči, toda z gnusom se bodejo obrnili od nas.

Težko nam je pri srcu, ko dajemo liberalcem tako izvrstno orožje v roke, toda srce je bratoljubja oltar in na njem zažgali bomo lep dar, ako pomagamo liberalcem v političnem boju. Pero se nam ustavlja, ko pišemo na beli papir, kar smo dosedaj skrbno čuvali v črni noči skrajne skrivnosti. Nihče ni poznal te naše napake. Liberalci so nas videli jesti in piti. Gnusilo se jim je gotovo to naše v nebo vpijoče početje, toda polagoma so se privadili temu ostudnemu pogledu.

Toda kar jim hočemo sedaj razodeti, to je gnusoba vseh gnusob. Nam ni znan človek, kateri bi imel tako usmiljeno srce, da bi nam to grozno napako odpustil, napako, ki pritiska vsakemu na čelo pečat zverinstva, napako, ki je oprati ne morejo reke solza, napako, ki jo izgovoriti je že grehota. Samo od znanega usmiljenja liberalcev pričakujemo rešitve. Na dan torej s to napako! Pero, zapiši jo na papir: Mi tudi kadimo! Sedaj smo povedali! Kedo se nas bode usmilil? S tobakom obteženo vest imamo in

bojimo se, da nam nedolžni liberalci nade-nejo priimek »tobakarji«. To bode postal potem bojni klic v volivni borbi.

Jemo, pijemo in vrhu tega še kadimo, to je vrhunec hudobije, to je požrešnost, pri kateri nas more le eno tolažiti in samo to, namreč trditve Prešernova, da »požrešniši obupa so Harpije«.

Sedaj pa v volivni boj, liberalci! Ko so leta 1848 liberalci v Avstriji pričeli v revoluciji dvigati svoj prapor ter klicati na boj zoper »reakcijo«, »klerikalizem« in podobno, zapel jim je znani satirik dr. Brunner:

»Jetzt bitten wir um Respect ganz feierlich, — jetzt kommen zu gehen, schauerlich, ungeheuerlich, — es kommen zu gehen, helf' uns Gott, — es kommen zu gehen mit Guillotine und Schaffot, — es kommen zu gehen, au wai! — es kommen zu gehen der Schreckensmänner drei, — es kommen zu gehen, hab Acht, die Hand an's Gewehr! — — Danton, Marat, Robespierre, — es kommen zu gehen mit feuriger Peitsch' — — Silberstein, Löwenstein, Deutsch.«

Imena sicer niso ista pri naših liberalcih, toda načela so ista, liberalizem je isti. Naj le pridejo, mi jih pričakujemo hladnokrvno.

Trbiž in dolenskih železnic, ker bi jim dovedli v obilni meri industrijskih, gozdnih in kmetijskih produktov, premoga, kovin in dr., mejtem ko bi druge projektirane železnice v delih dežele, katerih bi se dotikale in kjer so ugodni pogoji za produkcijo in procvit poljedelske, obrtne in industrijske delavnosti, povzročile živahen gospodarski napredek.

Radi tega stavim na Nj. eksc. g. železniškega ministra nujno prošnjo, naj čimprej ukrene vse legislativne priprave, s katerimi se zagotovi konečno izvršitev dolenskih in ostalih v resolucijah št. 35 in 36 navedenih železnic in naj pri njih financiranju ne zavzema preozkorskega stališča.

Gospoda moja! Kranjska dežela se je udeleževala pri nabavi kapitala za gradnjo dolenskih železnic na način, kakoršnega ne nahajamo v nobeni drugi kronovini, ker je prevzela garancijo za letni čisti prinos v znesku 296.953 gld., torej se je udeležila s 7 milij. gld., mejtem ko je država pripomogla k nabavi kapitala z le 2 1/2 milij. gld. (Čujte, čujte!)

Z ozirom na te velike denarne žrtve, ki jih je donesla dežela, in z ozirom na neugodni finančni položaj, v katerem se nahaja dežela vsled potresa, trtne uši, drugih katastrof in kalamitet, naj bi se visoka vlada primerno ozirala na slabo finančno stanje dežele in omogočila izvedbo za deželo tako važnih dolenskih železnic in ostalih železniških projektov z izdatnejo finančno podporo, nego se je to dogajalo sedaj. (Živahna pohvala in ploskanje)

Planinski pašniki in verski zaklad.

(Interpelacija posl. Pogačnika in tovarišev na poljedelskega ministra.)

Prebivavci vasij Selo in Kupljenik na Kranjskem imajo na posestvih verskega zaklada pismeno zajamčene servitutne pravice do pašnikov. Teh servitutnih pravic pa se vsled postopanja najnižjega gozdarskega objekta ne morejo posluževati. Zakolčkane in za pašo prepovedane parcele leže tako, da napravljajo iluzorično celo pašo. Posebno radi vzamejo parcele, ki leže okoli planinskega posestva kmetov, tako da ne morejo dospeti do servitutnih pašnikov, ker je ali prepovedano goniti skozi živino, ali pa je pot tako ozka (1 meter), da pastirju pri največji pazljivosti ni mogoče preprečiti, da ne bi živina stopila na zasajena tla. Svojedobno so smeli kmetje pasti 600 glav goveje živine, 80 konj in 600 glav drobnice v istem pašnem in gozdnem delu, kjer se sme zdaj pasti le 120 glav živine. Že trideset let so parcele prepovedane za pašo, ki so sedaj popolno pogozdene.

Postopanje nadzorovalnega objekta je pa naravnost nečloveško. Da je kdo kaznovan, mu ni treba provzročiti najmanjše škode; zadostuje že samo to, da živina stopi na parcelo, ki je za pašo prepovedana, kar pa

je v očigled ožim potom naravnost neizogibno. Tako so morali n. pr. kmetje minulo leto plačati do 40 gld. kazni, ne da bi bili provzročili kako škodo verskemu zakladu. Akoravno imajo sedaj za 120 glav živine tri pastirje, se zahteva od njih še nadaljnje štiri.

Kranjski deželni odbor je za ustanovitev sirarnice dovolil 600 gld. Ta pa ne more obstati, ker se kmetom zabranjuje paša.

Verski zaklad naj ali zagradi parcele, ki jih je izločil za pogozdovanje, ali pa potom odkupa ali zamenjave prepusti kmetom primerne parcele, mejede na njih planine.

Dokler se to ne izvrši, stavijo podpisani vprašanje: »Hoče li Nj. ekscelencija najstrožje naročiti nadzorovalnemu ožobju, da s škakami ne obtežuje kmetom izvrševanja servitutne pravice, in jim zapovedati, da z njimi človeško postopajo?«

Dunaj, 10. junija 1901.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. junija.

K političnemu položaju.

Razni, posebno pa češki listi se te dni vsestransko pečajo z vprašanjem, kako se razvijo naše politične razmere v bližnji bodočnosti. Znano je namreč, da pride v jenskem zasedanju na vrsto dvoje glavnih vprašanj: proračun in pa kvota. Češki listi odločno izjavljajo, da se do tedaj mora pojasniti razmerje mej vlado in Čehi, ker sicer poslednji brezpogojno odreko vladi svojo pomoč. Praška »Politik« sedaj pravi, da vlada do septembra ne stori v to svrhu nobenega koraka. Meni se, da vlada čaka izida bližnjih deželnozbornih volitev in sostave prihodnjega deželnega zbora. Ministerski predsednik je sicer svojedobno povedal, da so poslanci pozobali že vse sladke sadeže in da bodo morali sedaj ugrizniti v kislo jabolko, a te besede bodo veljale tudi zanj, ako Čehi in sploh Slovani vztrajajo na napovedanem stališču.

Češki deželni zbor

bo zboroval najdalje do 6. julija. Tako se je sklenilo pri posvetovanju načelnikov vseh parlamentarnih strank minuli četrtek, katerega so se udeležili od strani mladočeškega kluba posl. dr. Pacak, Blazek in Janda, konservativno veleposestvo sta zastopala Buquoy in Lobkovic, Nemce so pa zastopali poslanci dr. Pergelt, Siegmund, dr. Funke, Prade in Wolf. Sedeli so torej najbolj nasprotni si močje v najlepši slogi. Deželni maršal je naznanil, da more sedaj dež. zbor zborovati dokler hoče. Po zaključku zasedanja namerava vlada sklicati dež. zbor še enkrat v mesecu septembru. Zastopniki mladočeškega kluba so se izjavljali za zborovanje do 10. julija, Nemci pa žele z ozirom na letni čas in na bližnjo žetev, da se zasedanje čimprej dovrši, vsaj pa do 6. julija. Naglašali so, da

je treba nujno rešiti le budgetni provizorij in preosnovno učiteljskih plač, vse drugo lahko čaka. Temu nasvetu so se udali tudi Mladočehi, deželni maršal pa je obljubil, da bo odredil na teden le dve plenarni seji, da bodo imele s tem več časa razne komisije.

Nestrpnost čeških Nemcev.

Pred nekaj dnevi smo na podlagi ogovora posl. Funkeja na cesarja v Litomerica omenili nestrpnosti nemških zagrizencev. S to zadevo se pečajo umevno tudi češki listi vseh strank in odločno obsojajo postopanje onih elementov, ki se na zunan kažejo tako spravljaljubne. Posebno pa boli češke rodoljube, da so vihrale v »nemških« mestih na poziv Schönererjevca Eisenkolba pruske izdajske zastave, mej tem ko češki naroč v Pragi ni smel dati duška svojim narodnim čutilom.

Vollent red za solnograški zastop.

Zastopstvo mesta Solnograd je izročilo deželnemu zboru načrt zakona, po katerem se preminja volivni red za mestni zbor tako, da se uvede nov četrti volivni razred, v katerem naj bi volili vsi oni polnoletni, v mestu 15 mesecev bivajoči možki, ki ne volijo v nobenem drugem razredu. Ta nova skupina imej jednako drugim 10 mandatov in bo torej štel mestni zastop sedaj 40 mož. Volitve s pooblastili žensk se odpravijo. Mestno zastopstvo želi, da se reši vprašanje še v tem zasedanju. — In »napredna« slovenska Ljubljana? Ali morajo to pereče vprašanje res vsi mestni zastopi prej rešiti, nego naše mesto, ki noče sicer v modernosti zaostati niti za Dunajem in Prago?

Italija in Turčija.

Turška sultanova vlada grozno zameri italijanskemu ministru Prinettiju, da je povodom razprave o zunanjem proračunu tako oblastno govoril o pravicah Italije do Albanije, kakor bi bila Italija res jedina gospodovalka nad Albanijo. Pri italijanskem poslanstvu v Carigradu je vsled tega kratko pa odločno naznanila, da nikakor ni lepo, da se tako razpravlja o posamnih delih sveta prijateljske države in naj bi se v bodoče izogibali takim razpravam. Italijanska vlada še ni odgovorila na ta »nos« in ga bo bržkone vtaknila v žep, ker se konečno Turčiji tudi sveta željna Italija ne mara za meriti. S svojega stališča ima pa sultan seveda popolnoma prav.

Novi ruski metropolit.

Z imenovanjem novega katol. nadškofa v Mohilevu, ki je ob enem metropolit vseh katolikov v Rusiji, je za sedaj rešeno razporno vprašanje mej Vatikanom in rusko vlado. Na to mesto je s carjevim dovoljenjem izvoljen škof Boleslav Klopotovski, rojen l. 1848 v Podoliji. Dosedaj je bil novi metropolit škof v Zytomiercu. Na to mesto je prišel naslovni škof Niedzialkowski. Istodobno je imenovan kanonik grof Szembek škofom v Plocku. Novi cerkveni dostojanstveniki so položili prisego dne 20. t. m.,

cerkveno umeščeni pa bodo 30. junija. Škof Simona, ki je prišel v nemilost pri ruski vladi, je imenovan nadškofom in partibus in se namerava podati v Zvezne države. Na ta način je rešeno dolgotrajno sporno vprašanje. Gre se sedaj le še za ustanovitev papežev nuncijature v Petrogradu.

Angleži za Bure.

Te dni se je vršil v Londonu številno obiskani shod, na katerem se je z velikim navdušenjem sprejela resolucija, s katero se najodločneje obsoja vladna južno-afriška politika, posebno glede postopanja z barskimi rodbinami, in pozivlja vlado, naj dovoli Burirom popolno neodvisnost. Govorila sta na tem shodu mej drugimi tudi bivša kapeška ministra Merriman in Sauer, predsedoval je Labouchere. Prisotnih je bilo večje število parlamentarcev. Sauer je mej drugim naglašal, da je povod vojski izjava Milnerjeva v Kapstadtu, da mora cela Južna Afrika priti pod angleško zastavo. Buri so torej vedeli, da je vojska neizogibna, vendar niso prišli za erozije, dokler ni udril v Transval znani Jameson. Le z dovolitvijo popolne neodvisnosti, pravi govornik, pod vrhovnim pokroviteljstvom Anglije se mora končati vojska. — Seveda tudi ta resolucija ne bo kdove koliko koristila, a dokaz je pa vendarle da se v Angliji naglo množi število onih, ki ne morejo odobravati Chamberlainovih nasilnosti.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice, dne 20. junija. (Vibriranje gotovih možganov.) »Slov. Narod« z dne 15. junija št. 135 se zaganja prav na svoj način proti »Slovenčevemu« dopisu št. 131, v katerem je bilo korenito okrcano »duševno obzorje naših naprednih« in razkrinkano upravnecsnovano ter zlobno grdenje verskih čutil povodom majnikovega izleta blaznih žensk na Studencu.

Da je bil glavni vzrok zlobnih napadov znani liberalni terorizem in grda nevoščljivost do hišnega zdravnika dr. Divjaka in njegove plemenite soproge, katere nikdar nista skrivala svoje krščanske zavesti, potrjuje zopet št. 135. »Slov. Nar.« z dne 15. junija, v katerem niti ne poskuša ovreči svojih laži in ostudnega zavijanja, katerih utajiti ne more. Pač pa se je zakadil z vso svojo znano olikanostjo in drznostjo v dr. Divjaka, ki je v celi okolici radi svoje vestnosti in natančnosti tolikanj čislán in priljubljen, da mu čudni dopisnik v kljub vsemu svojemu rovanju nikdar še senca ne bo.

G. dr. Divjak je v vsej zadevi tudi tukaj popolnoma nedolžen in vsa domišljija dopisnikova »o marijapoljskem klerikalnem konciliju ter šolani enketi temelji zgolj na vibriranju njegovih bolnih možganov, ker na »duševno obzorje« materialisti itak ne verujejo.

Iz Vintgarja

17. junija.

Gospod urednik! Ubogal sem ga, Vašega podlistkarja gospoda E. L. Zapustil sem svoje štiri stene ter se po njegovem nasvetu, da si pomirim razdražene živce, da pozabim na žindro in drugo slovensko politiko, podal v naš divno romantični Vintgar. Dasi so temnočrni oblaki pokrivali lepo gorenjsko stran, šel sem na pot brez dežnika, katerega kakor neki gospod doktor v Ljubljani, tudi jaz smrtno sovražim, to pa le zato, ker mi jih je lukamatija že veliko odpeljal v daljni svet.

A na tem izletu sem se vrezal! Ne le da nisem vzel dežnika, tudi glavnega namena svojega izleta nisem dosegel. Prišel sem še bolj razburjen in razdražen domu, in tega je kriv Vaš podlistkar g. E. L.

Poslušajte ali pa berite!

Komaj sem stopil v slavnoznano sotesko, že je začelo liti izpod neba, da bi Vam skoraj poročati mogel, da se je oblak utrgal nad Vintgarjem. Moj slammik, katerega sem pred par dnevi kupil v slovenski stolici in katerega je ustvarila najnovejša moda slamnarske obrti v Domžalah, je takoj izgubil svojo lepo okroženo obliko. Krajevci so se mu pobesili, tako da se je le moj precej dolgi nos mogel zvedavo ozirati po navpič-

nem skalovju. In ker je nos moral prevzeti nalogo očij, se pač ne boste čudili moji nerodnosti, da je tudi moj površnik prišel v neljubo dotiko z ostrim kamenjem, katero mu je zadalo mnogo tudi meni neljubih ran. Premočen in raztrgan in s pokrivalom, ki bi prepodilo vsacega zajca iz zelnika, jo prisopiham v Žumrovo restavracijo. Tu vsaj sem se nadejal tistega miru in zavetja, o katerem je pisal Vaš-g. E. L. tako mamljivo, da me je zvalil v Vintgar. A zopet smola! Ves prostor je bil zaseden, kakor je bilo videti, samih domačinov — Gorjancev in Dobravcev. Restavrater in restavraterka, ki sta pojedla vse tiste piščance in postrvi, katere sta imela za učit. »Zvezo« pripravljene, pa sta jih le za štiri kronce prodala, bila sta danes židane volje. Gostje, navdušeni — vračali so se od gorjanskih občin-skih volitev.

Ko se jim predstavim, dasi ne v salonski opravi, kot pristnega klerikalca, me naredo takoj za starešino in posade v kot. — O ta nesrečni Vintgar in ta nesrečni Vaš podlistkar gospod E. L.! Vso slovensko politiko sem hotel po njegovem nasvetu vsaj za par ur v Radolno potopiti in sedaj sem starešina v družbi samih politikarjev, občinskih volivcev!

Spregovoril je gospod J. Žumer, bivši in bodoči župan gorjanski: Možje volivci!

Danes je klerikalni zmaj gorjanski popolnoma porazil liberalnega, črnega, kobalatega mačka. Ko bi se nam ta še kaj nevaren zdel, svetoval bi vam, da ga za par dni spravimo pod »Šum«, kjer bi ga Radolna shladila in pripravila do zavesti, da klerikalnega zmaja v naši občini ne bode nikdar premagal. A ker sedaj ni več nevaren in bi se tudi mi pod »Šumom« preveč shladili, prepustimo ga dr. Janu, naj ga sprejme v svoje nove naprave na Hom.

In gospod Žumer si je navihal svoje dolge brke in se vsedel kot zmagovalac. »Živio Žumer!« je zadonelo po restavraciji; — jaz pa jo med splošno navdušenostjo na skrivaj pod mizami popiham na prosto. Taka politična veselica ni ugajala mojim razdraženim živcem, hrepenel sem po miru in tihoti. Obojega sem upal najti v Gorjah. Sklepil sem: Ako klerikalci v Vintgarju slave svojo zmago, obhajajo pri gospodu Vinkotu liberalci gotovo svoj poraz. Tu bo mirno, tu ne bo tistih »živio«, tu bom v miru izpil čašico vinčka, ki včasih tudi živce pomiri.

Nisem se motil! Salon prazen, v navadni sobi nekaj malega gostov, vse bolj tiho in pobito. G. Vinko me sprejme sila prijazno z običajnim »Na zdravje«. In vstal je gorjanski liberalac in govoril slovesno: »Možje propali kandidatje in vidva naša volilca gg. Martin in Žirovnik! Naša stranka,

ki si je toliko prizadejala, da uredi občinske finance, je danes popolnoma na tleh. Pred volitvijo mi je naš slavnoznani »arcate« iz Podhoma zatrjeval, da je naša zmaga gotova, a sedaj tak poraz! Naš Vinko je upal, da zasede županov stolec, a zvrnil se je z njega, da ga še sedaj rebra bole. Da Vinkotu Gorjanci tako malo zaupajo, kdo bi si to mislil! V tretjem razredu smo dobili 15, v drugem 10, v prvem 4 cele glasove. Dasi nerad, mora danes spremeniti svoje ime. On ni več Vinko — ampak Victus, premagan, poražen. On bi že še prenesel žalostno usodo, ker je v kljub splošnemu porazu vsled neumnosti klerikalcev vendar le s 7 glasovi zoper 27 izvoljen, a vi možje, ki ste zanj šli v volilni boj, vi se mu smilite. Ti g. Jan iz Spod. Gorij, poglej, kako so se ti povesile tvoje nekdanje tako ponosne brke! Da bi vendar g. ravnatelj Pirc ostal mož beseda in ti odkupil posestvo za kmetijsko šolo! Ti g. Kobal si cerkveni ključar! Vsaj tebi naj bi klerikalci zaupali in te volili. Ti g. Žirovnik že od nekdanj malo govoriš. Bojim se, da ti današnja volitev popolnoma govora ne zapre. In naš ljubi Martin, oh kako mu je hudo, ker je toliko časa izgubil z volitvijo! Kaj bo rekel gosp. baron, ker si se dal le pogovoriti in šel Slovence volit, dasi več tvojih sinov slovenske govorice več ne ume. — Zato osveta

Da se pa tako zaganja ravno v obče-
dislano obitelj dr. Divjakovo in verske raz-
mere v deželni blaznici na Studencu, mora
že svoje vzroke imeti. Ve naj pa tudi, da
z neosnovanimi svojimi napadi prodaja vso
ojo značajnost in robatost in da se naj-
že nikakih „njegovih pojasnil“ bati ne bo,
ne zunan ne znotraj zidov.“

G. dopisniku bi pa dobrohotno svetovali
resni prevdarek njegov izrek: „le style
est l'homme“ in: „Kedor ima maslo na
glavi, naj ne hodi na solnce, da se ne raz-
topi“, in naj nam oprost, če se mu spu-
lamo v njegove stvarne polete.

G. primarija dr. vit. Bleiweisa, o katerem
priznavamo, da ga nihče nikdar ni mislil
poravljati v kako zvezo z dopisnikom, iz-
zemši dopisnika samega, ki se boja tudi
značilno — skuša skriti za njegovo suknjo,
pa resno prosimo, da vestno, na-
tleno in strokovnjaško preišče „Narodovega“
dopisnika, kadar ga zasači — „znotraj ali
zunaj zidov“. Dasiravno nismo zdravniki,
bi mu vendar priporočili kot izdatno zdravilo,
lagazavija za nekaj dni v mrzle rjuhe
po baje „še zdaj posebno poznanih metodah
zdravljenja, če tudi ne na „katoliški
podlagi“.

Gg. dušnim pastirjem dotičnega kraja
bi pa v presojo prepustili, če bi ne ka-
zalo misijona mu oskrbeti zdaj, ko je
sveto leto. Morda dobi potem vse drugačne
pojme »o tretjeredništvu, o rožnih vencih,
molitvenikih«, katoliški podlagi, eksorcizmi-
in grmadah, kakor jih ima zdaj. Kajti se
danih njegovih nazorov ne more imeti
noben naprednjak, marveč k večjemu kak
človek, katerega um je zakajen in srce
popolno izprieno in podivjano.

Tedenski koledar.

Nedelja, 23. jun.: 4. pobink., Canon
šk.; evang.: O velikem ribjem vaku. Luk.
5. — Ponedeljek, 24. jun.: Rojstvo
Janeza Krstnika. — Torek, 25. jun.: Vi-
jem sp. — Sreda, 26. jun.: Janez in Pa-
vel mm. — Četrtek, 27. jun.: Hema vdova.
— Petek, 28. jun.: Leon II. p. — So-
ota, 29. jun.: Peter in Pavel ap. —
Solnce izide 25. junija ob 4. uri 16. m.,
zaide pa ob 7. uri 49 min. — Lunin
premin: Prvi krajec 23. junija ob 9. uri
07 min. zvečer. — Musica sacra v ne-
deljo, 23. junija: V stolni cerkvi velika maša
ob 10. uri: Maša „de Beata“ zl. Jožef Foer-
ster, graduale koral, ofertorij zl. dr. Fr. Witt.
— V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša
ob 9. uri: Maša v B. dur zl. Fr. Schöpf, gra-
duale „Specia tua“ zl. Ant. Foerster, offer-
torij „Filiae regum“ zl. J. K. Bischoff.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. junija.

Nevarno obolel je vlč. gosp. svetnik
Simon Žužek, župnik vodiški. V četrtek

klerikalcem! Može posnemajte g. Žirovnika,
ki je že lansko leto, sluteč današnji poraz,
odložil vsa častna mesta po naših društvih!
Naj klerikalci čutijo, kaj premagani libe-
ralci premoremo. Vinko iztirjaj takoj, kar
i klerikalci na popru dolžujejo. Odloži tudi
voj mandat, dasiravno si ga dobil z manj-
šino 20 glasov. Ti Vinko iz Spodnjih Gorij,
lej da preženeš klerikalne ovce s paše!
Ti, Kobal, odloži službo ključarja; gorjanska
fara bo gledala, kje družega dobi. In ti
Martin pregovori g. barona, da v jezo vseh
klerikalcev in liberalcev postavi bodočo po-
stajo na vrh Homa, kjer bo kmalo nastala
dr. Janova naselbina. Ta Zabret, ta kapelan,
ta nam je zabredil kašo! Pereat!»

Gostje so vdarili ob mizo in rekli:
Amen! Zgodi naj se! In pest je po nesreči
zadela moj premočeni slamniki na mizi. Ako
je poprej imel še kolikortoliko okroglo po-
dobo — postal je sedaj pravcati — trikot.
Hitro zgrabim zanj, hitro plačam in odidem
ves razburjen in v skrbeh, kaj bo z mojimi
živci in kaj z gorjanskimi klerikalci, kadar
jih zadene osveta poraženih liberalcev.

Vsega tega pa je kriv Vaš podlistkar
g. E. L. Povejte mu, da njegov slavošpev
o Vintgarju ne velja vsaj za tisti dan ne,
ko so v Gorjah volitve.

Vendar pa zdravstvujte Vi in g. E. L.
Upam, da se v prihodnjic ne bom jezil nad
Vama. Vdani a ponesrečeni
izletnik.

je bil operiran v Leonišču. Priporoča se v
molit-v.

»Der Süden«, glasilo za politične,
kulture in gospodarske koristi Hrvatov in
Slovencev, preneha s tekočim me-
secem izhajati. Ustanovili so ta list na
Dunaju nekateri slovenski in hrvaški dr-
žavni poslanci z najboljšim namenom, da bi
nemške, osobito vladne dunajske kroge so-
znanjal z jugoslovanskimi razmerami in po-
trebami. List je poštvalno urejeval znani
domoljub g. R. Pukl. List ne preneha vsled
pomankanja naročnikov, ampak — plač-
nikov. Že za minolo leto so ustanovniki
moral doplačati nad 1200 K.

V avdienci bode cesar vsprejel v
ponedeljek g. prof. dr. Fr. Ilešiča.

Odlikovanje. Okrajni glavar v Rad-
goni baron Salis Soglio je dobil naslov in
značaj namestniškega svetnika.

**Izlet slovenske krščanske - soci-
jalne zveze na Šmarno goro** se bode
vršil dne 6. julija t. l. z že naznanjenim
vspehom: Ob 10. uri dopoldne bode na
gori sveta maša, cerkveni govor gospoda
dr. Kreka, pete litanije, potem pa ljudska
veselica na planinici. Bratska društva v
Ljubljani in okolici vabi k mnogobrojni ude-
ležbi — odbor »Slovenske kršč. socialne
zveze«.

**Izlet slovenskega planinskega
društva v Dalmacijo, Črno goro,
Hercegovino in Bosno.** Ona gospoda, ki
se namerava udeležiti tega izleta, pa se še
ni prijavila, blagovoli naj se čimprej ogla-
siti pri odboru »slov. plan. društva«. Ob
enem opozarja se, da bode v četrtek, dne
27. t. m. zvečer v restavracijskih prostorih
»Narodnega doma« sestanek ljubljanskih
udeležnikov tega potovanja, pri katerem se
dogovore različne podrobnosti vspehoda. K
temu sestanku vabi odbor vse one, ki se
nameravajo udeležiti potovanja in pa v obče
vse, ki se za to potovanje kakorkoli za-
nimajo.

Izlet na Žalostno Goro priredi 29.
in 30. t. m. »Katol. delavska družba« iz
Idrije. Ob 7. uri zjutraj dne 30. t. m. bode
sv. maša v romarski cerkvi, potem pa od-
hod na Vrhniko, kjer bode obed.

Gospodarski shodi na Štajarskem
bodo v brežiškem okraju 29. jun. ob 3. uri
pop. v Kapeli v gostilni g. Zorčiča v ne-
deljo 30. junija pa na Bizelskem v gostilni
g. Pečnika.

Premeščen je davčni kontrolor gosp.
Jožef Zazula v Višnji gori vsled lastne
prošnje v Idrijo in davčni kontrolor g.
Ivan Bobik v Idriji istotako vsled lastne
prošnje v Višnjo goro.

Razširjena šola. Deželni šolski svet
štajarski je sklenil razširiti petrazredno
ljudsko šolo v Trbovljah v šestrazrednico.

Slovensko gledališče in Trst. V
Trstu se je sprožila misel za ustanovitev
»Dramatičnega društva«. Nekdo predlaga v
»Edinosti«, naj se dobe sredstva, da bi tr-
žaške igralce ljubljanski vodja slovenske dra-
matične šole obiskaval vsak teden ter jih
podučeval v najvažnejših strokah dramatične
umetnosti. Vožnja in dijete ljubljanskega
učitelja naj bi znašale 50 gl. mesečno.

Nemški »burši« ponižani. Povodom
razstave avtomobilov v Gradcu je svirala po
dolgem presledku godba bosansko hercego-
vinskega polka. Nemški burši in gimnazijci
so priredili proti godbi demonstracijo in sra-
motili armado. Občinstvo je nekaj dijakov
zuhljal, policaji pa so aretovali 30 dijakov.
Državno pravdnistvo je izdalo nalog, naj se
proti demonstrantom najstrožje postopa.
Tako, ko so nemški burši to začuli, so
sklenili, da od nadaljnih demonstracij proti
vojaški godbi — odstopijo.

Iz Kamnika se nam piše: Že dalje
časa se opazuje pri kamniškem poštnem in
brzojavnem uradu neka nerednost v dostav-
ljanju poštinih pošiljatev in brzojavk zuna-
njim strankam, ki je tem bolj graje vredna,
ker prizadeva strankam nepotrebne stroške
ali neprimernosti. Tako je n. pr. neka stranka
dobila avizo od železniške pošiljateljice. Na
avizi je bil poštni pečat od ponedeljka.
Stranka sama je bila v torek potem na pošti
in poprašala po nje se tikajočih morebitnih
pošiljateljic, pa avize ni prejela. V sredo po-
poludne pa dobi po tretji osebi ji doposlano

avizo. Drugi dan je morala plačati na kolo-
dvoru precejšnjo skladnino. Druga stranka
je prejela telegram. Od brzojavnega urada
je potreboval ta telegram celih devet dni do
dotične stranke. Tako oddaljenega kraja od
Kamnika pa vendar ne poznamo, če bi bil
tudi na skrajni meji brzojavnega okoliša; kar
pa ta slučaj zadevajoči kraj ni. Dotična
oseba je tudi trdila, da je bila isto sredo
poldrugo uro po prihodu brzojavke sama na
pošti in poprašala, ali je kaka pošiljatev na
njo, pa so jo kratko odpravili. Tudi kam-
niški letovičarji se baje pritožujejo nad ne-
postrežljivostjo poštne urada. Znabiti bodo
te vrstice pripomogle okoličanom in letovi-
čarjem za letošnjo sezono boljše poštne in
brzojavno postrežbo.

**Mladeniške družbe kamniške de-
kanije** so romale s svojimi voditelji v ne-
deljo 16. junija na Brezje in potem v po-
nedeljek na Bled. Iz 6 far (Kamnik, Kom-
menda, Nevlje, Mekinje, Vodice, Zg. Tuhinj)
se je udeležilo romanja 180 mladeničev.
Naj reče kdo, kar hoče, lepo je bilo gle-
dati, ko se je devet dolgih vozov s 180
mladeniči peljalo kar po vrsti od Brezja
proti Bledu. Ljudje so kar obstajali in gle-
dali. Toliko mladeničev okrašenih s svetinjo
Marijino se ne vidi vsak dan! Tudi mlade-
niči sami so bili veseli, ko so videli toliko
tovarišev, ki se ne sramujejo javno kazati
svojega krščanstva. Marsikateri je pri ti pri-
ložnosti dobil še večji pogum za vztrajnost
in stanovitnost. Taka skupna romanja so
res hvalevredna. Mladeniči opravijo lepo po-
božnost, lepi zgledi tovarišev jih še bolj
navdušijo za sveto stvar, ob enem pa se
razvedre in odpočijejo od vsakdanjih opravil.
Kako veseli so bili mladeniči na Bledu!
Mnogi so se le prvič v svojem življenju vi-
deli jezero in se po njem vozili. Kdo bi
jim ne privoščil takega nedolžnega veselja
in razvedrila, ko se varujejo prepovedanega
veselja po krčmah, plesih, ponočevanju?
Peovski zbor mekinjske mladeniške družbe
je krasno prepeval v cerkvi, po poti in na
jezeru. Bog ga živi! Bog živi vse vrle mla-
deniče, ki se ne sramujejo javno nositi sve-
tinje Marijine!

Izkopine v Kranju. Doslej so na
mestnem svetu v Lajhu v Kranju izkopali
27 kostenjakov. Pri izkopavanju je navzočen
tudi starinoslovec Pečnik. Zanimivosti so
malo našli, najzanimivejša je mala tehtnica,
katero so našli pod glavo nekega mrliča.

Iz Tržiča se poroča: Redka sloves-
nost se je vršila pretečeno sredo 19. t. m.
v naši župni cerkvi. Obhajala se je dvojna
poroka. V zakon sta stopila Franc Kovčič in
Alojzija Logar. Ženinovi starši pa so obha-
jali ta dan zlato poroko. Oba, oče in
mati, ki sta poročena že 53 let, sta pri naj-
boljšem zdravju. — Obema paroma želimo
obilo blagoslova božjega!

Z Jesenic na Gorenjskem. Vsled
razsajajoče škrlatinke je šola za negotov čas
zaprta. Poleg nekaj otrok sta že umrla tudi
dva odrasčena. — Za nedeljo dne 23. t. m.
pripravlja tovarniško vodstvo veliko slav-
nost, ker je potrjena železnica skozi Jese-
nice. Ne brez vzroka! Vsak dan se prika-
zujejo tuji obrazi, tujih delavcev, ki prevze-
majo delo. To bo življenja! — Katol. de-
lavsko društvo priredi na praznik sv. Petra
in Pavla tombolo.

**Novo laško društvo proti av-
strijskim domačinom.** Iz Pulja se po-
roča, da ondi snujejo laški podaniki pod-
porno društvo za siromašne svoje rojake,
ki prihajajo preko luže na avstrijska tla. S
tem društvom se bode širilo naseljevanje
laških delavcev mej nami in skoro gotovo
se to društvo snuje s podporo laške vlade.

Strela je udarila v Schwabovo jesi-
harno v Savodnji pri Celju. Razpočil je samo
dimnik.

Umrl je v Kostanjevici c. kr. sodni
sluga g. Josip Golob.

»Trst« v Trstu. V Trstu bode pričel
izhajati nov list »Trieste«. V programu pra-
vijo. izdajatelj tega lista, da bo list liberalen
in da se bode boril za laštvo Trsta.

Za brežiški okraj se bo osnovala
močna gospodarska zadruga za vse panoge
gospodarstva, posebno pa za vinoreje. V
področju gospodarske zadruge se bo osno-
vala okrajna zavarovalnica in se bo vpeljala

domača obrt. Dotičnemu posvetovanju je
predsedoval čast. gospod župnik Štefan
Turkus.

Velika dobrodelna slavnost pev-
skega društva »Slavec« dne 14. julija t. l.
»Kdor hitro da, dvakrat da«. Ta človeko-
ljubna prislovica je vodila odbor »Slavec«,
da je ukrenil prirediti to dobrodelno slav-
nost, katere čisti dohodek je namenjen, vsled
požara v bedi in pomanjkanju trpečemu
prebivalstvu v Kropi, Gorenji vasi, Dobru-
njah in Bizoviku. Pomnoženi odbor deluje
kar najhitreje, ter mu je glavna naloga, da
bode imelo to človekoljubno podjetje poleg
dobrodelnega vspeha, tudi kar največ za-
bave. Ker se razdeli vspeh slavnosti na
vse spodnje prostore, vrt in areno »Narod-
nega doma«, bode odbor poleg drugih so-
delujočih pritegnil tudi 2 do 3 godbe k
sodelovanju. Ako bi bilo vreme za vrt ne-
ugodno, bode odbor v naprej poskrbel, da
se slavnost vrši v vseh znotranjih, t. j.
spodnjih in zgornjih prostorih »Narod-
nega doma«, s čimur bode gotovo vsem, po-
sebnost pa vnanjim vdeležnikom ustrezno,
ker je s tem ta velika veselica z razsežnim
vspehom na določeni dan povsem zago-
tovljena.

**Deželna bolnica in blaznica v
Gorici.** Ravnokar je izdal g. dr. Aleksij
Rojic v Gorici knjižico: »Zur Frage des
Baues des landschaftlichen Kranken- und
Irrenhauses in Görz.« Dr. Rojic nastopa v
tej brošuri proti sklepu komisije, ki jo je za to
zadevo sestavil goriški dež. odbor. Deželni
zbor je sklenil, da se zida ob cesti iz Go-
rice v Št. Peter velik zavod, ki bi služil
kot bolnica, blaznica in hiralnica. Komisija
je sklenila, da se za sedaj z zidavo bolnice
še počaka, ker sta v Gorici itak dve: za
moške bolnica usmiljenih bratov in posebej
še ženska bolnica. Dr. Rojic pa v brošuri
dokazuje, da ti dve bolnici ne zadostujeta
in da ne ustrezata potrebam, ter daje po-
trebno bolnico zidati takoj.

»Wörishofen« v Ljubljani. Nazna-
njajo nam čestilci Kneippovega zdravljenja,
da je »Wörishofen« pod Tivoli popolnoma
dodelan in opremljen z najnovejšimi pripra-
vami. Vstopnice se dobe pri g. B. Beliču,
gostilničarju na Dunajski cesti v Ljub-
ljani.

Ljubljanske novice. Mirozov pri-
redi danes v soboto ljubljanska me-
ščanska godba. Odhod ob pol devetih
iz starega gimnazijskega poslopja na Vodni-
kovem trgu po Glavnem trgu, Starem trgu,
Florjanskih ulicah, Rožnih ulicah čez Št.
Jakobski most, skozi Križevniške ulice na
Valvazorjev trg, po Rimski cesti v Gradišče,
po Šelenburgovih ulicah, skozi Knaflcove
ulice na Bleiweisovo, Marije Terezije in Du-
najske ceste, ter se vrne po Prešernovih
ulicah na Marijin trg, skozi Špitalske ulice
zopet na Vodnikov trg. — Glas iz ob-
činstva. G. Rohrmann ima na sv. Petra-
cesti, torej v jako frekventiranem delu in
ozki ulici trgovino s stvarmi, ki razširjajo
tako kužen smrad, da ga ni prenašati in se
vse pritožuje. Želeti bi bilo, da se v tej za-
devi kaj ukrene, ker je ta kužni smrad po-
sebnost sedaj v poletnem času neznosen.
Prosto po »Narodu«. — Artilerijska
vojašnica v smoli. Z odkopavanjem
temeljnih zidov pri ponesrečeni zgradbi nove
topničarske vojašnice se pridno nadaljuje.
Govori se, da bodo temeljne zidove zalili
celo s smolo. Tako bo za dolgo časa zazna-
movano, kako smolo je imelo to novo
mestno poslopje. Dvorišče pri novi topni-
čarski vojašnici se mora popolnoma popra-
viti, ker je ob nalivih nastalo sredi dvorišča
celo jezero. Dovtipni gg. častniki so ta na-
ravni pojav čisto pozdravili s tem, da so na-
kupili rib in jih spustili v to mestno vodo.
Kuhinje so sedaj postavljene na — dvorišče.
Prav bi bilo, ko bi g. Duffe v imenu mest-
nega stavbinskega nadzorstva o tej zgradbi
jedenkrat priredil javno predavanje. — Od
novega Franc. Jožefovega mostu
se nam poroča, da je včeraj potekel rok
glede posušenja betona, a podjetnik gosp.
Brausewetter pride v Ljubljano šele 24. t.
m. ter se bode v njegovi navzočnosti dne
26. t. m. podivali leseni odri in opore. —
Povodenj na ljubljanskem barju
je nastala vsled zadnjega deževja. Potoki

Visina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.						
Jaz	Čas opa- zovanja	Stanje bare- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsijju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
21	9. zveč.	736,0	15,1	sl. vzh.	pol. oblač.	
22	7. zjutr.	736,1	14,3	sl. jug	pol. oblač.	0,0
	2. popol.	735,1	24,0	"	"	

Zitne cene

dné 21. junija 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 8.15	do 8.20
" " jesen	8.38	8.39
Rž za junij	8.00	8.02
" " jesen	7.26	7.27
Turšica za junij	5.65	5.68
" " julij-avgust	5.67	5.68
" " september-oktober	5.87	5.88
Oves za junij	—	—
" " jesen	6.68	6.73

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	8.17	8.18
Rž za oktober	6.91	6.92
Oves za oktober	5.38	5.39
Koruzna za junij	5.17	5.18
" " julij	5.42	5.43

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8.00	do 8.40
" " južne žel.	—	—
Rž	7.80	8.05
Ječmen	—	—
" " ob Tisi	—	—
Koruzna ogerska	5.75	5.85
Cinkvant	6.95	7.25
Oves srednji	8.15	8.25
Fizol	8.00	10.40

Na prodaj sta

2 križeva pota

jeden 95 cm. visok, velja gl. 65.—,
drugi 150 cm. visok, velja gl. 250.—

pri 552 12-9

FR. TOMAN-u,

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Restavracija na „Drenikovem vrhu“

se otvori v nedeljo dné 23. junija z običajnim „kresom“.

Za pristna vina, dobro kavo, jedila in pivo skrbi 626 1-1 priporočujoči se

IV. Schropp, restavratör.

Mlado, krepko dekle,

stara 14 let, išče službo pri kaki verni družini.

Nasloviti je pismo: M. R., poste restante Sp. Hrušica pri Ljubljani. 617 3-2

Služba organista in cerkvenika

oddá se

v Šmariji pod Ljubljano.

Letna plača 1200 kron. 612 3-3

RAZPIS.

Pri rimski katol. cerkvi v Mitrovici je oddati mesto

organista.

Ta je ob enem učitelj hrvaškega pev-skega društva „NADE“.

S to službo so združeni naslednji do-hodki: iz cerkvene blagajne dobiva 600 K, od kr. davkarje 201 K 60 h, od kr. male realne gimnazije 160 K, od hrvaškega pev-skega društva 300 kron, prosto stanovanje (3 sobe in vrt) pa šolnina od pogrebov. Zraven tega si more tudi s privatnim podu-čevanjem kaj prislužiti. Potrebno je znanje hrvaščine ali kakega drugega slovanskega jezika. Prošnje obložene s spričali in s krstnim listom pošljejo naj se do 1. septem-bra rimsko katol. župnemu uradu v Mitrovici (Slavonija). 626 3-1

Vabilo

625 1-1

na

redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Cerkljah,

registr. zadruga z omejeno zavezo“,

ki se bode vršil

v nedeljo dné 7. julija 1901

ob 3. uri popoldne

v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1900.
4. Volitev načelstva, nadzorstva in razso-dišča.
5. Slučajnost.

K obilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor ne bi bil ob določeni uri sklepčen, vrši se ob 1/4. uri isti dan, na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bode sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

Emajlna glasura, prava, uporabljiva za predmete, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, železje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škocklje, kojim dá porcelanu slično prevlako V škatljah po 1/2 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnanja naročila po povzetju. 228 3 12-12

Prodá se

iz proste roke

lepa hiša v Borovnici

v kateri se nahaja večletna trgovina z različnim blagom. Zraven hiše je lep vrt.

Več pové lastnik **Franc Verbič** v Borovnici. 614 3-1

Drvno oglje

se kupuje. — Nadrobne ponudbe z napovedjo, na kateri postaji se oglje prevzame, iz kakega lesa je kuhano, kako ceno ima itd., so poslali pod šifro „P. A. 811“ na 622 1-1

Rudolf Mosse, Dunaj.

Strešno opeko

navadne oblike, tisoč 14 goldinarjev,

prodaja 623 3-1

J. J. Kantz v Ljubljani, Rimska cesta št. 16.

Varstvena znamka: **Sidro.**
LINIMENT. CAPSICI COMP.
iz lekarn Richter-jeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečine olaj-sujoče mazilo je dobiti steklenica po K — 80. K 1.40 in K 2.— v vseh lekarnah.
Zahteva naj se to 105 21-21
sploh priljubljeno domače zdravilo
vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarni ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek. 296 (10-1)
Richterjeva lekarna pri zlaten levi v Pragi, Elisabethstrasse 5.

C. in kr. priv. umivalna voda za konje.
Cena steklenici 2 K. 80 h

Kwizdov restitucijski fluid

je tekočina, že 40 let v rabi po dvornih, vojaških in civilnih konjskih hlevih, s katero se krepčajo konji po velikem trudu, ali če si zvinijo nogo, če jim odrežen kite itd. Ta tekočina dela konja sposobnega za izredne uspehe pri dirkah — Pristen je fluid le z gori označeno varstveno znamko in je dobiti po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav v l. Avstro-Ogerski. 630 20-17

Glavna zaloga

Franc Jan. Kwizda,

c. in kr. avstr.-oger. kr. rumun. in kneži bulgarski dvorni založnik, lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Kôpel Rogatec Slatina.

Južne železnice postaja:

Polčane (Pölschach).

Krasno prebivališče za po leti. Preizkušeno zdravilišče za bolezni v želodcu, na jetrih in ledvicah, za sladkorno bolezen (diabetes), žolčne kamene, katarhe v goltancu in na krljuju itd. Prospekti se dobe pri ravnatelju. 350 17-12

Podpisanec si usojam naznaniti slav. p. n. ob-činstvu, da sem prevzel zastop za

umetalni ogenj

kateri se izdeluje

v prvem slovenskem pyrotehničnem laboratoriju gosp.

Ferd. Makuc-a,

pooblaščenega in priznanega pyrotehnika v Gorici.

Naročila na sestavljeni umetalni ogenj sprejemam po vsakovrstnih cenah, n. pr. za 50-500 K in več, pyrotehnična in arhitektonična dela ter prospektive po posebnih načrtih in po sporazumljenju.

Naročila na sestavljeni umetalni ogenj prosim 14 dnij pred rabo. Navadni umetalni ogenj je vselej na razpolago v moji zalogi.

Priporočujoč se, beležim

s posebnim spoštovanjem

Fr. Ševčik.

607 3-2

Važno! Za Važno! gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrožba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, **fotografične aparate in potrebšćine**, kirurški aparati obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel. 304 14

Oblastv. konces. oddaja strupov.

— Za živinorejce —

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, solitar, encjan, kolmož, krmilno apno itd. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Zdravilišče Toplice na Kranjskem postaja dolenske železnice Straža-Toplice.

Akrato-vrelec z vodo od 33 do 38° C. vročo. Se pije in koplje. Voda je izredno zdravilna zoper protin, revmatizem, ishijas, nevralgijo, kožne in ženske bolezni. Veliki bazini za kopanje, posamezne banje in bane kopeli. Lepo uravnane sobe za tuje, društvene dvorane in sobane za igre. — Zdravo obneme. Gori v okolici. Dobre restavracije z nizkimi cenami. — **Kopalska doba od 1. maja do 15. oktobra.** — Vsa pojasnila daje brezplačno 525 5-4

topliško oskrbnništvo.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah. Opozarja na veliko svojo zalogo zgotovljene obleke posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.
Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov. 7 46

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov
Alozij Večaj
Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradan št. 9
priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih pečij in štedilnih ognjišč kar najbolj trpežnih v raznih barvah in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 598 29-2
Ceniki franco in brezplačno

Mlin in žago,

oboje v jako dobrem stanu, oddam takoj v najem pod ugodnimi pogoji.

Sprejemem v trajno službo dobrega

kovaškega pomočnika samskega stanu. 618 2-2

Večjo množino

vinskih sodov

od 300-2500 l trov. prodam po nizki ceni.

Matija Dolničar,

Trbovlje, Spodnještajersko.

Deški penzijonat Kalksburg pri Dunaju

124 pod vodstvom oo. jezuitov. (3-3)

V prvem konviktu, za gojence višjih stanov, je plačati letnih K 920.—, v drugem konviktu, za gojence sred-njih stanov, pa letnih K 600.—.

Podučuje se v gimnazijskih predmetih, tudi slovenščina. Zavod ima pravico javnosti za vse gimnazijske razrede.

Natančneje pojasnila pri rektorju zavoda.

FRANC OMERSA
537 v KRANJU (4-4)
prodaja dobro in po ceni specerijsko blago. deželne pridelke, že-lezo izdelke iz železa in kovin, razno urodje za kmeti stvo, rokodelstvo in hišno opravo.
Karbolineum, firneže, lake, ojnate in suha barve. Roman- in Portland-cement, okove, traverse in šine za stavbe itd.
Semena, trave, detelje, domače, naj-finejše lucerne, pese itd.
Najfinjša mazila za kola, stroje in usnje.

Najboljši stroj za košnjo

je iz tovarne Mc. Cormick-a v Čikagi (Amerika),

isti se bode poskušal v ponedeljek, 24. t. m., ob 2. uri popoldne na senožeti za tobačno tovarno v Ljubljani, ter bode uradnik gori omenjene tovarne navzoč in vsa potrebna navodila dajal in razjasnil.

Zastopstvo pri

624 1-1

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek, Ljubljana.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovole pri naročilih
ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk. dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjeje postrizbo in najnižjo
ceno, zadržuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 566 524

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

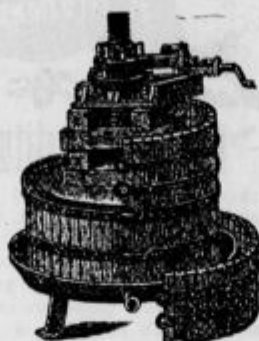
Patentirane

ročne in nahrbtnne
stroje za žveplenje

proste in dvojnate

patentirane Peronospora-aparate

najnovjšega sestava

brizgalnice za žvepleno-ogljik (injektori)

zoper fliksero

60 20-18

aparate za streljanje ob hudi uri

Posebne brizgalnice za sadno drevje in vsa druga orodja za sadje- in vinorejo
pošilja po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj II. Praterstrasse 49.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsako-
vrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter
raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.

Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih
uvezujejo na vsakršno blago. 621 1

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Prediskarja.

Zavod za slikanje na steklu
Ed. Stuhl, Gradec, Ungergasse 3
izdeluje slikana okna za cerkve in hiše
v raznih slogih.

Gosp. **Edvard Stuhl**, umetnik za slikanje na steklu, je izdelal
za tukajšnje farno cerkev sv. Križa v Poličanah dvojno okenj po 4-5 m
visoka in 1-5 m široka, jako umetniško in v največjo zadovoljnost. V
oknih so slike: krvava in nekrvava daritev. Cena obeh oknoma 360 gld.
Pridite in glejte! Jako sem zadovoljen in priporočam mojstra zlasti onim
gospodom, ki bi radi kaj lepega dobili, pa nimajo veliko denarjev na razpolago.

Župni urad Poličane ob južni železnici, dne 29. marca 1899.

Jan. Lenart, duh. svetnik, župnik.

Gosp. **Edvard Stuhl**, izdelovatelj slikanih okenj v Gradcu, je za
našo novo farno cerkev sv. Vida izdelal dvanajst okenj in sicer dvojno
okenj s slikami sv. Modesta in sv. Krescencije, druge z različnimi drugimi
slikarji ozaljšane. Vse je izvršil jako umetniško v popolno zadovolj-
nost. Ker tudi cene niso previsoke, zato umetnika toplo priporočim vsem
cerkvenim predstojništvom, ki si mislijo napraviti taka okna.

Farni urad Lučine na Kranjskem, dne 19. oktobra 1899.

Anton Dollnar, župnik.

Tacih priznanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj.
Vljudno se priporočam
322 18-11

Ed. Stuhl.

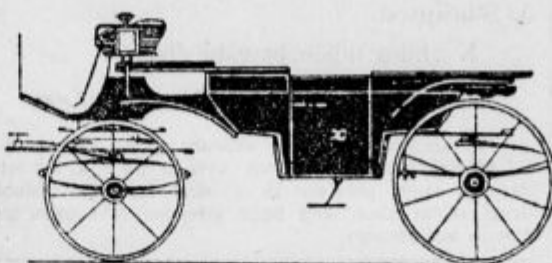
KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko,

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgo-
vina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje **pletenine** in **žice**,
pletene s strojem po vzorcih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kur-
nike, golobnike; **mreže za presejanje** gramozov in peska. — Izdeluje in ima
veliko zalogo **medene, pocinjene in železne tkanine** za stroje, mline, okna,
line kleti; **mesne sitnice**, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih,
raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mlin, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za
jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni. 564 13-4

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Izredna prilika se Vam nudi
kupiti še dobro ohranjen

koleselj ali pa kočijo

po nizki ceni. 609 4-3

Od kolarja in kovača izdelane vozove
imam na razpolago, opravo izvršujem po želji.

FRANC WISJAN,

izdelovalec vozov, Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

Zaloga „*Styria*“, „*Helikal*“,
„*Austria*“ in „*Stefanie*“-koles
prave **J. Reithofer-jevih** sinov pnevmatike,
katero ponudim po isti ceni, kakor v tovarni.

Priporočam svojo naj-
večjo in najbogatejšo, obče-
znano veliko izbero vsako-
vrstne **zlatenine** in
srebrnine v secesiji,
posebno

lepe poročne prstane

prave **švicarske** žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd.
Namizne oprave (Besteck) in najboljše **šivalne stroje** vse to po
najnižjih cenah in s jamstvom. 28 40

Vabim na obični obisk in ogled
z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani, Mestni trg šte. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno in poštne prosto

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo **stekleno zarežno opeko.**

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek). 186 6

Roman-cement in dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

***** Najnižje cene. *****

Dunajska borza.

Dne 21. junija.

Skupni državni dolg v notah	98-20
Skupni državni dolg v srebru	98-15
Avstrijska zlata rent 4%	117-95
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	95-40
Ogerska zlata rent 4%	117-90
Ogerska krona rent 4%, 200	92-5
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1670-—
Kreditne delnice, 160 gld.	662 75
London vista	239-70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vel.	117-45

20 mark	23-40
20 frankov (napoleonov)	19-04
Italijanski bankovci	90-85
C. kr. cekini	11-81

Dne 21. junija.

3-2% državne srečke l. 1864 250 gld.	180-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171-—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	208-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-15
Tisine srečke 4%, 100 gld.	145-—
Dunavske vravnave srečke 5%	258-—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
Priporočne obveznice državne železnice	425-25
južne železnice 3%	342-60
južne železnice 5%	121-70
dolenjskih železnice 4%	—
Kreditne srečke, 100 gld.	398-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	405-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	49-75
Ogerskega	25-—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16-65
Rudolfove srečke, 10 gld.	58-—

Saimove srečke, 40 gld.	200-—
St. Genois srečke, 40 gld.	234-—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	395-—
Ljubljanske srečke	60-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	278-—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5930-—
Akcije tržaškega Lloydja 500 gld.	881-—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102-—
Splošna avstrijska stavbinska družba	158-—
Montanska družba avstr. plan.	455 75
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	440-—
Papirnih rubljev 100	253-—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri tveganjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tveganje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vsi vti za doseg kolikor je mogoče visocoga
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.